

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Fructus VIII. Zelus animarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

licet vires à DEO gratiâque postulatur, sine qua frustanea est omnis conatus Operarij Apostolici; nam, ut præclare Bernardus epist. 101. dixit, *Nunc autem manent* (id est, requiruntur ad Apostolicum munus) *tria hæc, Verbum, Exemplum, Oratio; major autem horum Oratio, ea namque operi voci gratiam & efficaciam promeretur.* Et idipsum confirmans S. Augustinus l. 4. de doctr. Christ. c. 15. *Munus spirituum, inquit, ut præstet, magis opus est orationum, quam Oratoris facultate, ut orando pro se, & pro illis, quos est allocuturus, sit Orator, antequam dicat.*

IV. Tertium medium est reflexio super obitas Muncionum sui functiones, per quam & commissorum errorum gravitas cognoscitur, & desinetur; simulque stimuli ac nova propostiones concipiuntur, eisdem non solum studiosè devitandi, sed etiam subsequendum actionum majore fervore compensandi. Nimirum sicut Messores, ubi aciem falcis suæ obtulisse advertunt, mox illam corpore sua exacuunt, sicque novo fervore laborem repetunt, & facilius longè fructuosiusque pergunt; ita Operarij quoque Spirituales, ubi fervorem in officij sui functionibus obeundis imminutum advertunt, in recessu Exercitiorum ferventibus Meditationibus eundem de novo reparant, sicque nova alacritate ad functionum suarum labores redeunt. Unde sapienter S. Hieronymus epist. 114 ad Celantiam scribens ait: *Non enim eo fit hic recessus, ut retraharis à tuis; imò id agimus, ut ibi discas, ibique macteris, qualem tuis te præbere debeas.*

Octavus Fructus.

Zelus Animarum.

I. Quantopere Zelus hic necessarius sit Operarijs Apostolicis, præclare S. Laurentius Justinianus in lib. de contemptu & complacitu Christi. perfect. indicavit dicens: *Atque igne quis ignem accendet? & sine charitate quis charitatis officia consummavit? Ardeat dilectionis flamma semper in te, quatenus calore tuo Proximorum excutatur tepor, imò accrescat amoris incendium: quomodo prateritarum negligentiarum rubigo deleatur. Poteris planè inflammare ceteros, si fueris tu charitatis incendio concrematus.*

Ex quibus verbis clarè colligitur, Zelum animarum esse proprium fructum Exercitiorum Spiritualium; cum enim in his præcipuè copiosa occasio offeratur, considerandi & meditando motiva ad Zelum impellentia, merito in his quoque sperandum est verificatum iri, quod S. David Ps. 38. dixit: *Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exarsit ignis.* Id quod facilius persuadebitur, si, qualia motiva ad Zelum excitandum in his Exercitijs proponuntur, breviter ostendatur.

II. Primum itaque motivum, quod vel maximè inculcatur in his Exercitijs, est Christi pro animarum salute incarnati, tantæque agentis & patientis exemplum; quod S. Carolus Borromæus, uti l. 3. c. 2. Act. Mediol. pag. 838. refertur, ob oculos præcipuè Operarijs Apostolicis habendum dicebat: quando monebat, ut in eo potissimum cogitationem, mentemque omnem figant, ut attentè considerent adventum in terras Domini nostri JESU Christi Filij DEI, diligentèrque perpendant, dum nobiscum in terris commoratus est, quanto desiderio nostræ salutis accensus fuerit, quantæque perpeffus sit; hæc enim si cogitent, merito sperari potest, talibus cogitationibus quasi quibusdam facibus animum illorum ita accensum iri, ut nullus vel maximus labor esse possit, quem illi subire reculent, ne pretiosissimi Christi Sanguinis fructus in ipsis, aliisque ipsorum negligentia depercat.

III. Secundum motivum est, ipsarum animarum præstantia, quam eleganter iterum ob oculos posuit suis Operarijs S. Carolus Borromæus, dum l. c. pag. 839. sic locutus est: *Salus animarum quanti facienda sit, ex incredibili dignitate animarum conijci potest, quæ si fortè alicui obscura est, clarissima IESU Christi verba perpendat, animam unam toti Mundo præferentis. Quid prodest, inquit, homini, etiam si univèrsam mundum lucretur, anima vero sua detrimentum patiat. Eiusdem præterea res omnes gestas animadvertat. Quid enim aliud ille voluit, cum è calo descendit, laboriosissimam vitam in terris duxit, acerbissimam deniq; mortem subiit, quam hominum animas ab aeterno periculo & morte liberare? hic certè laborum omnium susceptorum Scopus, hic sanguinis effusi, hic Crucis & mortis fructus*

fuit. eo in opere Adjuutores et sunt, qui Verbi DEI prædicationi operam navant. Quod ipsum etiam S. Gregorius Nazianz. orat. 2. sequentibus verbis breviter, sed eleganter ostendit: *Huc Magistra Lex tendit, huc inter Christum & Legem interjecti Propheta: huc Spiritualis Legis perfectus & finis Christus: huc exinanita Deitas: huc assumpta caro: huc nova illa mixtio, DEVS, inquam, & homo. Atque haec omnia propter omnia, & pro uno illo generis nostri Principem in unum coeſerunt.* Quid multis? sic DEVS dilexit Mundum, ut Filium suum Unigenitum daret; at quid in Mundo dilexit, nisi id, propter quod factus est Mundus?

IV. Tertium motivum est, Sathanæ in perditionis, atque in æternum, idque inexplicabile supplicium trahendæ animabus insatiabile studium; nam, ut S. Brigitta quondam in Ecstasi audivit, in iudicio factus est, majori se impetu ferens in perniciem animarum, quàm torrens violentus; quæſivit autem à Christo, cur illud faceret? respondit, quia tu animas illas. Hinc meritò iterum hoc motivum S. Carolus Borromeus Operarijs proposuit dicens: *Considerent præterea terribilem animarum stragem, quam generis humani sempiternus hostis Sathanas facit, quantam in illis perdendis sollicitudinem adhibent, quibus utatur Ministris, quàm alacritate, sollicitudinèque, quibus laboribus & vigilijs scelesti Ministris opus urgeant, indefessi atque assidui, idemque perpetui & obfirmati. Quare turpissimam rem se facturos existimare debent IESU Christi Ministris, si ita Magistris suis voluntatem, dignitatèmq; suam, atque sempiternam præmiæ perdant, vel à Christiana charitate tam alienos se præbent, ut à Sathanæ Ministris superari se sinant, patianturque, ut illi majori studio ad se, & alios perdendos, quàm ipsi ad suam, aliorumq; salutem tuendam incumbant.*

V. Quartum denique motivum est vocationis obligatio perpenſa; si enim Officiales & Ministri Principum, vel aliquam dignitatem, quantumvis improbo labore & precibus, obtinuerunt, beatissimos se putant, & vel hoc etiam titulo ad omnem fidelitatem & diligentiam in tali munere præstandam obligatos se putant; quantò magis id sentiendum ei, qui ultrò & gratuito ad dignitatem & officium omnium divinorum divinissimum (ut vocat S. Dionysius Arcopa-

reopagita) videlicet ad animarum salutem procurandam vocatus est

Nonus Fructus.

Perfectionis Affectio.

I. Nonus fructus, & primus ex ijs, qui ad viam unitivam spectant, est Perfectionis affectio, seu, quod idem est, perfecta cum DEO per amorem purissimum unio; ad quem fructum obtinendum duo præcipue perquam efficacia & aptissima media in his Exercitijs obtinentur. Quorum primum est clarissima Bonitatis, aliarumque perfectionum divinarum, & præcipue amoris, quo DEVS homines prosequitur, cognitio; quæ cognitio quantopere conducatur ad mutuum amorem provocandum, patet ex ipso Beatorum in cælis existentium felicissimo Statu, qui ideo rapiuntur, & necessitantur ad amandum perfectissimè DEVM, quia per visionem beatificam clarissimè divinitatem illius & supremam bonitatem cognoscunt; unde S. Ignatius assidue cum suspirio exclamare solebat ad DEVM: O utinam, mi DEVS, homines te nôssent! non ignarus scilicet, quò perfectius ipsum homines cognitari & amorem illius perpensuri forent, eò vehementius quoque ad amorem illius incitatum iri. Maxime si ipsius etiam amoris infiniti erga homines tot beneficijs & operibus comprobati magnitudo perpendatur, tunc enim verè erubescit homo, se tam parvè vicès in amando rependisse, & in illa S. Bernardi verba erumpit: *Amat charitas, amat immensitas, & nos vicem rependimus cum mensura?*

II. Alterum medium est bonitatis & dulcedinis divinæ degustatio; hic enim proprie dicitur ijs, qui Exercitia faciunt: *Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus.* Psal. 33. Hic ipse DEVS de anima in hanc solitudinem se conferente repetit verba illa per Oseam c. 2. dicta: *Ducam eam in solitudinem, & luctabo eam* (id est, dulcedinem meæ bonitatis gustandam dabo) *& loquar ad cor eius.* Ut exclamare cogatur & fateri cum Discipulis in Emaus euntibus: *Nonne cor nostrum ardens erat, quando loquebatur nobis.* Luc. 24. aut cum S. Augustino l. 9. conf. c. 1. *O quam suave mihi subito factum est, carere suavitatibus nugarum, & quas amittere metus fuit, jam dimittere gaudium erat;*